

Lieve Alex

Lieve Alex

vertelling

Jaap de Jonge

© Jaap de Jonge, 2022

Omslagtekening: Jan Gossaert, *Spinario*, ca. 1509

Auteursfoto: Michael Hooper

Uitgegeven bij Brave New Books

ISBN: 9789464484649

‘Hij is alleen maar op zoek naar de
liefde.

Dat is zowel de last van zijn zonde
als de deugd
die hem verlost.’

Stephen Fry

‘Zolang het duurt
een eeuwigheid
gelukkig.’

Hans Warren

2021

1

Er hangt weemoed in de lucht. De laatste dagen van oktober zijn nog heel aangenaam. De zomer is voorbij, maar de herfst twijfelt nog. De bladeren van de bomen beginnen langzaam te verkleuren. Bij een windvlaag laten ze los en dwarrelen naar beneden. Over een maand zullen de bomen kaal zijn. De ondergaande zon geeft een bijzonder, warm licht over de gracht. Licht waar je stil van wordt om je gedachten de vrijheid te geven hun eigen weg te gaan. Gedachten aan toen, gedachten aan straks.

Hij wil een ingelijste foto van de muur halen, maar stoot daarbij met zijn elleboog een beeldje van de kast. Het is een replica van de *Spinario*, de Doornuittrekker. Bijna vijftig jaar geleden heeft hij dat beeldje gekocht tijdens een trektocht door Griekenland. Sindsdien heeft hij het overal mee naartoe gesleept. Geen idee waarom. Zo bijzonder was het niet, een vakantiesouvenir. Hij stapt van het krukje af, legt de foto op de tafel en raapt de brokstukken op. Het zijn er te veel. Lijmen heeft geen zin meer.

Het gekrijs van de meeuwen haalt hem uit zijn mijmering. Hij loopt naar het raam en kijkt over de gracht. De vogels vechten om een stuk

brood. Aan de overkant brengt de groenteman zijn uitstalling naar binnen. Een fietser moet moeite doen om over de hoge brug te komen. Over enkele minuten zal het donker zijn. Het plaatje is hem zo vertrouwd geworden. Vierentwintig jaar heeft hij hier gewoond, nadat hij voorgoed uit Berlijn was teruggekeerd. Deze kleine etage is zijn schuilplaats geworden. Hij woonde hier alleen, al die tijd. Niemand die bij hem op bezoek komt, niemand bij wie hij op bezoek gaat. Hij leeft hier met zijn kunst, zijn boeken, zijn muziek en met zijn gedachten aan het verleden. En nu is het zover dat hij moet verhuizen. Zijn knieën zijn te zwak geworden om de drie hoge, steile trappen naar zijn etage op te lopen.

Terug bij de tafel kijkt hij lang naar de foto die hij zojuist van de muur heeft gehaald. Het is een portret van een jongeman, donkere lokken omranden zijn gebruinde gezicht. De doordringende, bijna lichtgevende ogen kijken hem aan. Ze doen hem denken aan een strofe uit het gedicht *Titus aan zijn schrijftafel* van Rutger Kopland: ‘... en je weet dat zijn ogen daar niets zien, dat hij kijkt naar iets achter zijn ogen, alsof hij zoekt naar woorden voor wat daarachter leeft.’

Vijfentwintig jaar geleden heeft hij die foto gemaakt. In Berlijn. Hij pakt hem zorgvuldig in en zet hem dan tegen de muur bij de andere ingepakte foto's en schilderijen.

Hij voelt zich moe en lusteloos. Verhuizen is te zwaar voor iemand van zijn leeftijd. De confrontatie met al die spullen, al die herinneringen is een te grote aanslag op zijn mentale kracht. Hij schenkt een glas wijn in en gaat in de antieke stoel van zijn moeder zitten. Hij overziet de kamer. Nu de schilderijen en foto's van de muren zijn gehaald, ziet hij de lichte vlakken op het behang. Alsof alles er nog steeds hangt, maar de beelden vervaagd zijn. Hij kijkt naar de grote boekenkast. Hij heeft te veel boeken. Die kunnen niet allemaal mee naar het nieuwe appartement. Afstand doen van boeken is als het loslaten van je beste vrienden, van dierbare herinneringen, van stukken van je leven.

Op de onderste planken staan zijn dagboeken. Al in zijn puberteit is hij begonnen met het opschrijven van belangrijke gebeurtenissen en

van wat hij daarbij dacht en voelde. Hij heeft dat altijd volgehouden. Tot vierentwintig jaar geleden. Toen was het opeens klaar. Die dagboeken drukken zwaar op hem. Wat moet hij ermee? Hij weet zeker dat hij erin gaat lezen als hij ze uit de kast pakt. En hij weet ook wat er dan allemaal weer naar boven komt.

Dagboeken zijn eigenlijk ondingen. Er staat nooit wat je echt hebt gevoeld. Het zijn net foto's, die nooit tonen wat je echt hebt gezien. En toch schrijf je maar door. Je wilt vasthouden wat er is, de tijd stilzetten als het ware, terwijl je weet, dat er niets onzinniger is dan dat.

Hij schenkt nog een glas wijn in en luistert naar de nocturnes van Chopin. Over twee dagen wordt hij eenenzeventig.

1997

